

 Mnogo je znamenitih crkava u istoj Hercegovini. Jedne su velebnije i bogate, druge skromne svojom gradnjom, ali im je svima zajedničko da odiu istinskom duhovnošću.

Pravoslavna crkva svetog Arhangela Mihaila u Trnovom Dolu kod Bileše, međutim, posjeduje i još jednu dimenziju više, jer je istorijska...

Nacionalni spomenik: Crkva se nalazi pedesetak metara ispod magistralnog puta Bileša - Gacko, u jednoj prirodnoj udolini. Sagrađena je u srednjem vijeku, što potvrđuje i činjenica da se nalazi "pod zaštitom drave".

Naime, država Bosna i Hercegovina, preko svoje nadležne službe, proglasila je 2006. godine crkvu Svetog Arhangela Mihaila nacionalnim spomenikom BiH.

Stručnjaci smatraju da se ispod sadašnjeg nivoa poda nalazi podcrkve iz daleko ranijeg perioda.

Crkva je obnavljana 1795. godine, o čemu govori natpis na luneti postavljenoj na ulaznoj strani fasade crkve, iznad portala, a posljednja rekonstrukcija vršena je 1984. godine.

Zašto?ena cjelina se sastoji od crkve, groblja, atrnje i arheoloških ostataka.

Crkva je jednobrodna, a u funkcionalnom dijelu je podijeljena na: prostor naosa, širine 3,53 metra i dužine 4,60 metara i oltarski prostor dimenzija 3,53 puta 1,52 metra sa apsidom orijentisanom u pravcu sjeveroistok.

Drveni ikonostas je raslanjen sa tri vijenca i završnim vijencem na kruni ikonostasa.

Dužina ikonostasa iznosi 3,50 metara, a takođe je i iste visine dok se na njemu nalaze ikone novijeg datuma.

Crkva je zidana kamenim blokovima, a prekrivena kamenim pločama što joj daje izuzetnu građevinsku i umjetničku vrijednost.

Na vrhu krova, iznad ulaznih vrata, postavljen je kameni zvonik "na preslicu" visine 1,60 metara.

Na udaljenosti od oko 35 metara od crkve nalazi se povećana atrnja zidana od kamena.

Prema ploči postavljenoj na atrnji, zaključuje se da je zidana 1926. godine za vrijeme "vladanja Njegovog Velikanstva Kralja Aleksandra uz pomoć KR. Vlade G. N. Pašića...".

Sjeveroistočno od apside crkve, na udaljenosti od oko sedam metara, nalazi se pet grobova obilježenih kamenim krstovima.

Na jednom od kamenih krstova ispisano je ćirilskim pismom ime Gospave Šarenac, koja je umrla 1894. godine.

Kameni krstovi kao i crkva ugroženi su djelovanjem lišajeva i mahovine, a problem predstavljaju i oborinske vode pošto je crkva ukopana u zemlju zbog nagiba terena.

Pored toga što ova malena crkvica proslavlja svog zaštitnika Arhangela Mihaila ustaljena je praksa da mještani okolnih sela nalažu badnjake i tako obilježavaju svečano Badnji dan, sjećajući se junaka koji su prije oko šest stotina godina odavde krenuli u dva boja.

Naime, istorijski podaci govore da je upravo u toj crkvi 1388. godine vojvoda bosanskog kraljevstva Vlatko Vuković, prišestio vojsku pred boj sa Turcima kod Bileše.

Bitka je odigrana 27. avgusta 1388. godine i u njoj su snage vojvode Vlatka odnijele ubjedljivu pobjedu nad turskom vojskom koju je predvodio Lala Šahin.

Nepunu godinu kasnije, vojvoda Vlatko je na istom mjestu prišestio svoju vojsku i krenuo u drugu bitku, u Boj na Kosovo.

Iako je bosanska vojska imala uspjeha u bici i vratila se u Bosnu bez većih gubitaka, bitka je bila izgubljena.

Jedna od najznamenitijih pravoslavnih građevina u Hercegovini crkva Arhangela Mihajla u Trnovom Dolu vijekovima odolijeva vremenu i čeka na sanaciju.

Danka Kujundžić